

került elő, ez utóbbi azonban már a 16. századi szint közelében hevert. A 170–230 cm-es rétegben megvolt a 15–16. századi kőház alapfala és feltűnően kevés számú kerámia. A mélyítést 298 cm-ig folytattuk, s a szelvény középrészén 250 cm mélységben előbukkant az érintetlen márgás-lössös anyatalaj.

Összegzésképpen bizonyítottá vált, hogy a középkori Kőszeg belvárosában a 15. század utolsó harmadában megépített Szent Jakab templomtól keletre húzódó házsor legkorábbi épületei is kőből épültek a 15. sz. végén vagy inkább a 16. sz. első felében. A rétegek megőrizték a 16. századi ostrom és a későbbi nagy tűzvészek égésrétegeit. Az I. szelvény nyugati oldalán az északi szelvényfalról réteg-nyúzatot vettünk, s a Vármúzeumban kiállítottuk.

Az I. szelvénytől keletre, 50 cm széles tanúfal kihagyásával jelöltük ki a II. szelvényt (5×3 m). Az első szint (0–50 cm) leletei újkoriak voltak, de nagyobb számban mégis 18. századi mázas és mázatlan kályhacsempék, közte egy igen szép angyalfigurás darab. Az I. szelvény keleti sarkában s részben a II. szelvény nyugati szögletében nagyobb számban hevert újkori törmelék, egy négyzetes téglakna közelében, amelynek rendeltetését nem tudtuk meghatározni. Ebben a szelvényben már 150 cm mélyen jelentkeztek facölöpök foltjai, majd 230 cm mélységben négy nagyméretű faoszlop került elő, kitűnő megtartásban. Ezeket megfelelő vizes pakolásban Budapestre szállítottuk vizsgálatra. Az oszlopok 16. századiak, legalábbis a cölöplyukak alja ezeket a rétegeket érintette. Ebben a szelvényben nem értük el a sárga márgás-lössös anyatalajt. Mind az erőteljes faoszlopok, mind a K felé lejtő mélyülés azt sejteti, hogy a középkorban az egykori Gyöngyös-patak ártéri partoldala benyúlt egészen idáig. Egészen mélyen csak néhány kisebb cserépdarab került elő, 16. századi jelleggel bírtak, de pontosabb korhatározásra egyik töredék sem volt alkalmas.

Munkatársak: Morgós András, Kőfalvi Vidor (MNM); asszisztensek: Jagodics Dénes, Debreczeni Boglárka, Hajdú Katalin egyetemi hallgatók.

BAKAY KORNÉL

150. Kup, Egyes

(Veszprém megye) U, B, V

A Magyar Nemzeti Múzeum és a veszprémi Laczkó Dezső Múzeum részéről 2001. augusztus 6–24. között folytattuk a 2000. évben megkezdett ásatásokat. Elsődleges cél a tavaly részben feltárt „őstulkos gödör” teljes feltárása és értelmezése volt. A nagy lengyeli gödörkomplexum Ny-i részét és a tavaly időhiányban félbehagyott gödör alját szerettük volna megkeresni, dokumentálni. Először Szalay Kálmán telkén nyitottunk kutatóárkokat, ahonnan egy nagyméretű teveli magkő, továbbá cserепek és tűzhely hamus foltjai kerültek elő.

A telepített kutatóárkot a szőlősorok irányában nagyjából É-nak tájoltuk (2001/1. árok) és 5 m-ként, kb. 30 cm tanúfalat hagyva bontottuk az altalajig, ami a har-

madik ásónyomban jelentkezett. A humuszban és a kevert agyagos talajban szórványosan neolitikus cserepek és kőeszközök kerültek elő. A felső negyed (2001/1. árok, 15–20 m) kivételével az altalajhoz közeledve a szórványos leletek is megszűntek. A felső negyedben viszont határozott gödörfolt és leletkoncentráció kezdődött, ezért a leletsűrűsödés irányába, az ároktól Ny-ra 3×5-ös szelvényt tűztünk ki (VI. szelvény). A harmadik nyomig tártuk fel a szelvényt, ahol gödörfoltok jelentkeztek; mellette az árokban további három nyomot haladtunk lefelé. Gazdag kora vaskori (Hallstatt) anyagot találtunk, sok állatcsonttal. Idő hiányában az árkot és a szelvényt dokumentálás után visszatemetjük, jövőre valószínűleg folytatjuk.

A másik ásatási területünk a tavalyi I. szelvény (valamint 2000/2, 4. árok) területére esik. A IV. szelvény egy része illetve a 2001/2. árok 0–5 m (K-i rész) a tavalyi I. szelvény helyére esett. Ez a metszetsfalban és a kevert kitöltésben is jól megfigyelhető volt, amelyek alapján a két ásatás csatlakozási pontjai megadhatók. A tavalyi megbontott nagy lengyeli gödörkomplexum paticsos kitöltésű gödréhez csatlakozóan több gödörreszt sikerült feltárni, gazdag leletanyaggal. Ebben az évben kevesebb kőbalta és festék került elő, viszont a paticsos omladék alatt kis rézdarabot (termésrész vagy összeégett lemezke) találtunk. Ugyanebben a gödörben, nagyon csekély számban, bronzkori jellegű kerámia is volt, ami a fémelet értelmezésében óvatosságra int bennünket. Az „őstulkos gödröt” az altalajig kibontottuk, hosszanti metszetet készítettünk a gödör aljáról.

A Ny felé csatlakozó V. szelvényben (és 2001/2. árok 5–10 m) tovább folytatódott a lengyeli gödör, a bontás során két nagy cölöplyukat találtunk, amely összefüggésbe hozható az „őstulkos gödörrel” és a mellette megfigyelt omladékkal is. Az V. szelvény DNy-i részén nagy, a zselizi és a dunántúli vonaldíszes kultúra edényeit tartalmazó gödör, mellette szintén a dunántúli vonaldíszes kultúra cserepeivel datált tűzhely került elő. A feltárt területhez csatlakozóan D, Ny és É felé egyaránt feltárandó területek (gödrök, házrész) vannak, a munka folytatása a lehetőségek szerint indokolt. A leletanyag a Magyar Nemzeti Múzeumba került.

T. BÍRÓ KATALIN

151. Kutasó határa

(Nógrád megye) Ő, Á, Kk

2001. március 13. és 18. között a Nógrád Megyei Múzeumok Igazgatósága felkérésére bejártuk a Zagyva-Cserhát-völgyi gázvezeték nyomvonalát.

A falutól D-re, a Csapások-dűlőtől É-ra az út K-i oldalán a szántóföldben kevés kerámia, pattintott nyílhegy és egy vastárgy került elő. Ez a 12. sz. lelőhely a kutasói kanyarnál folyó patakig terjed. Kutasótól K-re, a Királyka-domb ÉK-i szántott oldalán, a Szuha-patakig terjed ki a 13. sz. lelőhely, melyről sok őskori, Árpád-kori és késő középkori kerámia és patics került elő. A lelet-